

Motion till riksdagen 2005/06:U229

av **Sten Tolgfors (m)**

Folkrepubliken Kinas hot mot Taiwan

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om Folkrepubliken Kinas hot att använda militärt våld mot Taiwan.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om stöd för demokratin i Taiwan.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att en förening mellan Folkrepubliken Kina och Taiwan måste ske på demokratins grund och med respekt för mänskliga fri- och rättigheter.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om Folkrepubliken Kinas vilja att lagstifta om automatisk användning av våld mot Taiwan om landet förklarar sig självständigt.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om ett-Kina-politiken.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om Folkrepubliken Kinas försök att påverka utfallet av fria och demokratiska val i Taiwan.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om vikten av dialog mellan Folkrepubliken Kina och Taiwan.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om Folkrepubliken Kinas konventionella och nukleära upprustning.

2 Motivering

Taiwan är en liten demokrati med 23 miljoner invånare. Alla politiska ledare är utsedda i fria val. Där finns yttrandefrihet och en rad politiska partier. Taiwans utveckling från diktatur till demokrati och rättsstat har varit fantastisk,

Fel! Okänt namn på

de senaste dryga 15 åren. Taiwan står dock under ständigt hot från den mäktiga grannen, Folkrepubliken Kina.

Många svenska politiker tror sig kunna förutspå att den ekonomiska utvecklingen i Kina kommer att följas av ett politiskt töväder, och en förändring i demokratisk riktning. En sådan förändring skulle innebära ökat säkerhet för Taiwan. Men de faktiska tecknen på en positiv politisk förändring i Folkrepubliken är i bästa fall små. Även i det bästa av lägen väntar en övergångsperiod av betydande osäkerhet då kommunistpartiet måste börja dela med sig av makten. Risker finns att kommunistledningen i stället söker ena Folkrepubliken med hjälp av konflikter mot vad som beskrivs som yttre fiender.

Den som tror att de senaste årens tillväxt i Kina skulle vara en garanti för att landet inte skall attackera Taiwan har dessvärre fel. Taiwan är en överordnad fråga för Folkrepubliken Kina.

Skulle situationen förvärras i Taiwansundet kommer detta att få betydande konsekvenser för världsekonomin. Där passerar Europas handel med Sydkorea och Japan, tillika med en god del av världens oljetransporter.

Den oerhörda upprustning Kina bedrivit – både nukleärt och konventionellt – gör att taiwaneserna är rädda. För fem år sedan kunde Kina inte invadera ön – idag räknar man med en överlevnadstid på två dagar. Detta är allvarligt eftersom det ökar risken för strategiska överfall. Det är en sak för omvärlden att söka hindra en invasion en annan att ställas inför fullbordat faktum.

3 Kinas hot om våld oacceptabelt

Varje diskussion om förening mellan Folkrepubliken Kina och Taiwan måste ske på demokratisk grund och med respekt för människors i val uttryckta vilja.

Därför är det allvarligt att Folkrepubliken Kina i december 2004 ånyo aviserade lagstiftning om automatiskt militärt angrepp mot Taiwan, om Taiwan förklarar sig självständigt.

Det avser Taiwan inte att göra, eftersom man agerar inom ramen för "ett-Kina-politiken".

Men Kinas agerande är i flera avseenden allvarligt. Det trappar upp spänningen mellan Folkrepubliken Kina och Taiwan och oron för framtiden bland det demokratiska Taiwans invånare. Lagen indikerade en automatik i Folkrepublikens agerande, vilket i en krissituation riskerar att allvarligt och snabbt eskalera situationen. Lagen öppnar också för Folkrepubliken Kina att på egen hand avgöra vad som anses vara självständighetssträvanden från Taiwans sida.

Taiwans demokratiskt valde president Chen är rädd för att detta skulle kunna ge Kina en juridisk förevändning för att invadera Taiwan. "Kina drar ut i juridisk strid. Om Taiwan inte viker kan militär strid följa", sade Chen i början av augusti 2004.

Det är uppenbart att Folkrepubliken Kina i aktar hur omvärlden reagerar på landets signaler gentemot Taiwan.

Folkrepubliken Kina använde sommaren 2004 än en gång hot om våld och invasion för att påverka demokratiska beslut i Taiwan, vilket är fullkomligt oacceptabelt. Den gången gällde det diskussionen i Taiwan om en ny grundlag.

TT rapporterade den 30/7 2004:

Taiwans president Chen Shui-bian riskerar att utlösa krig med Kina om han genomdriver en ny taiwanesisk grundlag till 2008, rapporterade tidningen China Daily på fredagen. Men om han erkänner att Taiwan är en del av Kina kan ön känna sig säker, hette det. De hotfulla uttalandena kom enligt den statliga China Daily från Wang Zaixi, kinesisk viceminister med ansvar för Taiwanpolitiken.

Diktaturen Folkrepubliken Kinas krav på demokratin i Taiwan är enkla: Gör som vi vill annars invaderar vi!

Folkrepubliken Kina genomförde förra sommaren en manöver utanför Taiwan, som syftade till att öva invasion av Taiwan. Märk väl att Taiwan inte har några offensiva ambitioner gentemot Folkrepubliken Kina. Dessa avskaffade man 1991, men Kina har dem fortfarande kvar.

Värt att notera är att Folkrepubliken Kina har aldrig haft kontroll över Taiwan. Dagens Taiwan grundades av Koumingtang, KMT, som fram till den kommunistiska revolutionen hade regeringsmakten över hela Kina.

4 Ett-Kina-politiken

Regeringen i Taiwan har full demokratisk legitimitet. Dess president och parlament utses liksom lokala ledare i demokratiska val. Regeringen respekterar mänskliga fri- och rättigheter. Det finns en fri press och ett självständigt rättsväsende.

Taiwans exempel visar att västerländsk demokrati och kinesisk kultur inte bara är fullt förenliga, utan också en mycket lyckosam kombination. Taiwans demokratiseringsprocess är därvidlag ett gott exempel för hela regionen.

Sverige, EU och det internationella samfundet stödjer principen om ett Kina. En utgångspunkt för Sverige och EU är och skall vara att varje diskussion om förening mellan Folkrepubliken Kina och Taiwan sker på demokratins grund och med respekt för mänskliga fri- och rättigheter. Våld eller hot om våld är inte acceptabelt i sammanhanget. Detta bryter dock Folkrepubliken Kina mot ständigt.

Utrikesutskottet sa i fjol att man ”bör ta hänsyn till att Taiwan blivit en demokrati” vid en återföreningsdiskussion. Formuleringen är begränsande och otydlig.

Begränsande så till vida att det enbart riktar sig in sig på förhållandena i Taiwan – men utelämnar krav på demokratisering av Kina. Sverige kan knappast godta en förening som gör att en liten demokrati uppgår i en stor diktatur. Otydligt eftersom formuleringen ”tar hänsyn till” kan innebära andra

Fel! Okänt namn på

än att folket i Taiwan – eller ens Taiwan självt – får avgöra frågan. Konsekvensen blir att Taiwans folk gärna får rösta om sin framtid, men kan köras över om Kinas påtryckningar blir för kraftfulla. En sådan linje kan inte Sverige upprätthålla.

Jag har aldrig hört någon forskare, diplomat eller politiker göra tolkningen att ett-Kina-politiken skulle hindra uttalade krav från Sveriges sida på att en förening måste ske på demokratisk grund och syfta till ett Kina demokratiskt som helhet. Ett-Kina-politiken hindrar på inget sätt uttalat svenskt stöd för demokratin i Taiwan.

5 En rad av hot

Ovan redovisades hur Folkrepubliken Kinas ledning under sommaren 2004 hotat Taiwan med militärt våld och vintern 2004–2005 med automatiska militära angrepp vid självständighet. Dessa hot är del av ett mönster, där Folkrepubliken Kina återkommande hotar med krig och invasion av Taiwan.

Folkrepubliken Kina har enligt det amerikanska försvarshögkvarteret Pentagon tagit fram ”realistiska planer” för hur ett angrepp på Taiwan skulle kunna genomföras med kort varsel.

Enligt Pentagons rapport planerar Kina för ”hur de med våld ska tvinga Taiwan att ge sig”. ”Utan varning, kan Peking besluta sig för att sätta in en begränsad styrka i luften och till sjöss för att tvinga fram en kapitulation”. Särskild anledning till oro ger Kinas utplacering av hundratals kortdistansmissiler vid Taiwansundet, liksom ambitionen att utöka landets strategiska nukleära förmåga, vilket utvecklas i egen motion.

Strax efter det förra presidentvalet i Taiwan sade Tang Shubei, Kinas ansvarige för Taiwanfrågor, att om Taiwans ledning ”inte godtar principen om ett Kina, om den inte erkänner att Taiwan är en del av Kina, så kommer resultatet inte att bli fred utan krig”.

Upprepade gånger, under en rad år, har jag begärt att regeringen ska reagera på Kinas rustningar både på kärnvapen- och missilområdet med större tydlighet. En orsak att detta är så viktigt är säkerheten för Kinas demokratiska grannar. Sverige måste också tydliggöra att våld, eller hot om våld, varken är en framkomlig eller av omvärlden accepterad väg för att nå återförening mellan Folkrepubliken Kina och Taiwan.

Likväl tog den svenske utrikesministern inte ens upp Kinas kärnvapenprogram när hon mötte Folkrepublikens utrikesminister Li Zhaoxing den 15 april 2004. Det är oacceptabel eftergivenhet gentemot diktaturens ledning.

6 Försök att påverka fria val

Samtidigt som människor i Taiwan våren 2004 fick välja president fick de också i folkomröstning ta ställning till ett par frågor som gäller relationerna till Folkrepubliken Kina.

Utgångspunkten var att Taiwans folk vill ha fredliga relationer till Folkrepubliken Kina. Den ena frågan handlade om huruvida försvaret mot robotar skall förstärkas, försåvitt Folkrepubliken Kina inte vill ta avstånd från våldsanvändning och vägrar att avrusta de missiler som finns riktade mot Taiwan längs Taiwansundet. Den andra frågan handlade om huruvida regeringen skall inleda förhandlingar med Folkrepubliken Kina om ett ramverk för fred och stabilitet, samt integration över Taiwansundet. Det är värt att minnas att Folkrepubliken Kina tidigare försökt störa demokratiska val i Taiwan med användning av just dessa robotar.

Folkrepubliken Kina har också genomfört militärövningar i syfte att påverka fria val på Taiwan. Kina skickade missiler mot Taiwan 1996, eftersom Taiwan höll fria och demokratiska presidentval. Sammantaget har Kina avfyrat ett hundratal missiler i sundet mellan Folkrepubliken Kina och Taiwan.

Att Folkrepubliken Kina försöker störa ett demokratiskt val är beklagligt. I stället för att respektera folkets vilja försökte Folkrepubliken Kina skrämmas.

Stockholm den 29 september 2005

Sten Tolgfors (m)